

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 9C/320/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7813203771
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marian Tengely
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2016:7813203771.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava, samosudca JUDr. Marián Tengely, v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., IČO: 26429705, Politických vëzňů 1272/21, Nové Mësto, 110 00 Praha 1, zastúpeného: Fridrich Paľko, s.r.o. IČO: 36864421, Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, proti žalovanému: Q. F., K. XX.XX.XXXX, XXX XX O. XXX, o uplatnenie pohľadávky 521,00 € s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalobu žalobcu **z a m i e t a .**

Z a s t a v u j e konanie o zaplätienie 0,19 % denného zmenkového úroku.

N e p r i z n á v a žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov tohto konania.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa podanou žalobou podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) číslo 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi:

- Zmenkovú sumu vo výške 521,00 €,
- Zmenkový úrok vo výške 0,25% denne
- zo sumy 536,00 € od 16.10.2009 do 26.06.2011, čo predstavuje 829,46 €,
- zo sumy 526,00 € od 27.06.2011 do 22.10.2012, čo predstavuje sumu 636,46 €,
- zo sumy 521,00 € od 23.10.2012 do zaplätienia,
- 6% ročný úrok zo zmenkovej sumy
- zo sumy 536,00 € od 30.12.2009 do 26.06.2011, čo predstavuje 48,06 €,
- zo sumy 526,00 € od 27.06.2011 do 22.10.2012, čo predstavuje sumu 41,96 €,
- zo sumy 521,00 € od 23.10.2012 do zaplätienia,
- zmenkovú odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy vo výške 1,79 €,
- náhradu trov konania vo výške súdneho poplatku 31,00 € a trov právneho zastúpenia vo výške 93,14 €.

Žalobca poukázal na to, že ako indosatár je nadobúdateľ všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný 03.04.2009 na zmenkovú sumu 536,00 €, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 16.10.2009. Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou na plätienie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia. Do jej textu bol poňatý záväzok žalovaného zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu spolu s 0,25 % denným úrokom od 16.10.2009. Za miesto splätienia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplätieniu, pričom vystaviteľ doposiaľ zaplatil 15,00 € na zmenkovú sumu a 0,00 € na úroky. Keďže zmenková listina je opatrená doložkou „bez protestu“, indosant nenechal vyššie uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou. Žalobca žiadal, aby súd podľa článku 7 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 vydal rozsudok, ktorým uloží žalovanému do troch dní uhradiť

žalovanú zmenkovú istinu s príslušenstvom. Žalobca nežiadal nariadiť pojednávanie a k žalobe pripojil listinné dôkazy a to výpis z obchodného registra a originál zmenky vystavenej žalovaným zo dňa 03.04.2009 na zmenkovú sumu 536,00 €.

Na výzvu súdu, aby žalobca predložil zmluvu o úvere uzavretú medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným, žalobca uviedol, že poskytol súdu dostatočne jasné a primerané informácie o uplatnenej pohľadávke, ktorá je založená na zmenkových nárokoch vyplývajúcich z platnej zmenky. Žalobca predložil súdu originál zmenky a zmenkové informácie preniesol žalobca presne do návrhu na uplatnenie pohľadávky a preto neostáva z jeho strany, čo doplniť alebo opraviť. Žalobca uplatňuje v konaní majetkové práva zo zmenky a nie z pohľadávky. Žalobca disponuje len indosovanou zmenkou a nemá k dispozícii iné primerané a presné údaje alebo listiny, ktoré súd vyžaduje a ktoré by mohol nad rámec už v návrhu uvedeného súdu oznámiť alebo preložiť. Žalobca nemá dostatočne presné a primerané údaje na to, aby mohol zodpovedne zhodnotiť typ zmenky a titul jej vzniku.

Žalobca k doručenému listinnému dôkazu - úverovej zmluve so všeobecnými podmienkami uviedol, že predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Záväzky zo zmenky, aj keď vznikli z konkrétnych zmluvných záväzkov, sú záväzkami samostatnými a preto nie sú závislé na úverovom vzťahu. Súd je oprávnený skúmať len to, či zmenka obsahuje všetky náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť zo zákona povinne do nej uviesť, nie však podmienky jej vystavenia a ani jej neprípustnosť.

Žalobca zobral žalobu späť čiastočne o 0,19 % denný zmenkový úrok a v tejto časti navrhol konanie zastaviť.

Žalovaný v súlade s článkom 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorý sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, ďalej len nariadenia č. 861/2007, nedoručil súdu odpoveď na tlačivo C a pripojenú žalobu. Počas konania žalovaný písomne uviedol, že v roku 2009 si od žalobcu požičal peniaze, ktoré splácal až do roku 2012. V decembri 2012 si podal žiadosť na starobný dôchodok, ktorý však bol priznaný len vo výške 36,00 € a až v marci 2013 dostal prvý dôchodok. V súčasnosti poberá dôchodok vo výške 40 €, nie je schopný žalobcovi žalovanú sumu uhradiť. Súhlasí len s úhradou, ktorú ešte dlhuje, nakoľko žalobcovi aj na iných súdoch žaloby zamietli a nepriznali mu také vysoké sumy, ktoré požadoval. Žalobca chce na ňom len zbohatnúť, pričom on sám nemá peniaze ani len na svoju výživu. K čiastočnému späťvzatiu žaloby sa napriek výzve nevyjadril.

Do konania vstúpil vedľajší účastník na strane žalovaného a navrhol žalobu zamietnuť z dôvodu, že dohoda o vypíňacom práve zmenky predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku a preto nemôže byť platná ani zmenka. Zároveň vzniesol námietku premlčania. Po doručení žaloby a zmenky sa vedľajší účastník vo veci nevyjadril, pričom súd uznesením 9C/320/2013-46 zo dňa 09.01.2014 pripustil vstup vedľajšieho účastníka do konania. Z dôvodu odvolania žalobcu Krajský súd v Košiciach uznesením 5Co/237/2014-56 zo dňa 16.04.2015 uznesenie zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Na výzvu súdu vedľajší účastník oznámil, že netrvá na vstupe do tohto konania ako vedľajší účastník na strane žalovaného.

Súd vo veci rozhodol v súlade s § 115a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s článkom 5 bod 1 nariadenia ES č. 861/2007 bez nariadenia pojednávania.

Súd vykonal dôkazy v súlade s článkom 7 ods. 1 písm. b) v spojení s článkom 9 ods. 1 až 3 nariadenia č. 861/2007 a to oboznámením sa so Zmenkou zo dňa 03.04.2009, ako aj so Zmluvou o úvere zo dňa 03.04.2009 uzavretou medzi predchodcom žalobcu Pohotovosť s.r.o. Bratislava a žalovaným vrátane všeobecných podmienok poskytnutia úveru pripojením fotokópie zo spisu Okresného súdu Rožňava 9Er/754/2010.

Z originálu zmenky predloženej žalobcom vyplýva, že listina je označená ako zmenka, vystavená v Rožňave dňa 03.04.2009 s textom: „Zaplatím za túto zmenku pri predložení na rad Pohotovosť s.r.o. IČO: 35807598, Pribinova 25, 81109 Bratislava, zapísaná v obchodnom registri OS Bratislava I, oddiel s.r.o., vložka č. 23636/B“. Do zmenky bola vpísaná suma 536,00 € a zmenkový úrok 0,25 % denne od 16.10.2009. Zo zmenky ďalej vyplýva, že je splatné: Pohotovosť s.r.o., Pribinova 25, 81109 Bratislava „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote štyroch rokov od vystavenia“. Vystaviteľom bol žalovaný

k číslu zmluvy 7550227. Na rube zmenky je uvedené: namiesto nás na rad CD Consulting s.r.o., K červenému dvoru 3269/25a, 030 00 Praha, Česká republika, IČO: 26429705, Pohotovosť s.r.o., Jaroslav Fuchs, konateľ a nečitateľný podpis.

Zo Zmluvy o úvere č. 7510726 uzavretej medzi Pohotovosť s.r.o. Bratislava, IČO: 35807598 a žalovaným dňa 03.04.2009 vyplýva, že žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 350,00 € a žalovaný sa zaväzuje zaplatiť požičanú sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 346,00 €, spolu 696,00 € v 12 mesačných splátkach po 58,00 € počnúc od 11.05.2009. V zmluve o úvere nie sú uvedené úroky z úveru, ani RPMN. V článku 13 všeobecných podmienok poskytnutia úveru je konštatované, že tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy a zmluvy o úvere. V článku 17 všeobecných podmienok poskytnutia úveru je uvedená dohoda o vyplnení zmenky, podľa ktorej na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradil včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradil len časť splátok, alebo neuhradil včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh.

Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba žalobcu nie je dôvodná a preto ju zamietol.

Súd zistil, že podaná žaloba spĺňa podmienky na konanie v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach z nízkou hodnotou sporu, nakoľko žalobca je obchodnou spoločnosťou so sídlom na území Českej republiky a žalovaný je fyzickou osobou, ktorá má bydlisko na území Slovenskej republiky. Predmetom konania je cezhraničný spor, pričom hodnota nepresahuje 2000 € bez príslušenstva, čo je v súlade s článkom 2 a 3 citovaného nariadenia č. 861/2007.

Predmetom konania je spor zo zmenky. Zmenka bola vystavená podľa slovenského práva s miestom vystavenia i platobným miestom nachádzajúcim sa na území SR.

Súd v prvom rade posúdil platnosť zmenky z hľadiska jej formálnych náležitostí vyžadovaných zákonom č. 191/1950 Sb. - Zákon zmenkový a šekový. Predložená zmenka je vlastnou zmenkou, ktorá je upravená v článku 1 druhej časti zákona č. 191/1950 Sb.

Podľa § 75 zákona č. 191/1950 Sb.:

Vlastná zmenka obsahuje:

1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná;
2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu;
3. údaj sročnosti;
4. údaj miesta, kde sa má platiť;
5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť;
6. dátum a miesto vystavenia zmenky;
7. podpis vystaviteľa.

Podľa § 77 zákona č. 191/1950 Sb.:

- (1) Pokiaľ to neodporuje povahe vlastnej zmenky, platia pre ňu ustanovenia dané pre cudziu zmenku o
- indosamente (§§ 11 až 20),
 - sročnosti (§§ 33 až 37),
 - platení (§§ 38 až 42),
 - postihu pre neplatenie (§§ 43 až 50, 52 až 54),
 - platení pre česť (§§ 55, 59 až 63),
 - odpisoch (§§ 67 a 68),
 - zmenách (§ 69),

- premlčaní (§§ 70 a 71),
- dňoch pracovného pokoja,
- počítaní lehôt a zákazu dní odkladu (§§ 72 až 74).

(2) Pre vlastnú zmenku platia ďalej ustanovenia o cudzích zmenkách splatných u tretej osoby alebo v inom mieste než je bydlisko zmenečníka (§§ 4 a 27), o úrokovej doložke (§ 5), o nesrovnalostiach v údajoch zmenkovej sumy (§ 6), o následkoch podpisu zmenky za podmienok § 7, o následkoch podpísania osobou, ktorá konala bez oprávnenia zastupovať alebo ktorá prekročila takéto oprávnenia (§ 8), a o blankozmenke (§ 10).

(3) Rovnako platia pre vlastnú zmenku ustanovenia o zmenečnom ručení (§§ 30 až 32); v prípade § 31 ods. 4 platí, že sa zmenečné ručenie, ak nie je udané, za koho sa prejíma, prejíma za vystaviteľa vlastnej zmenky.

Podľa § 5 zákona č. 191/1950 Sb.:

(1) Vo zmenke sročnej na videnie alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú.

(2) Úrokovú mieru treba udať vo zmenke; ak chýba tento údaj, platí úroková doložka za nenapísanú.

(3) Úrok sa počíta od dáta vystavenia zmenky, pokiaľ nie je určený deň iný.

Podľa § 11 zákona č. 191/1950 Sb.:

(1) Každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

(2) Ak pojal vystaviteľ do zmenky slová "nie na rad" alebo inú doložku rovnakého významu, možno previesť zmenku len vo forme a s účinkami obyčajného postúpenia (cesie).

(3) Zmenku možno indosovať (previesť rubopisom) aj na zmenečníka, nech prijal zmenku alebo nie, na vystaviteľa alebo na každú inú zmenečne zaviazanú osobu. Tieto osoby môžu zmenku ďalej indosovať.

Podľa § 48 ods. 1 zákona č. 191/1950 Sb.:

(1) Majiteľ môže postihom žiadať:

1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokami, ak boly dojednané;
2. šesťpercentové úroky odo dňa sročnosti;
3. trovy protestu a podaných zpráv, ako aj ostatné trovy;
4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Podľa § 33 ods. 1, 2 zákona č. 191/1950 Sb.:

(1) Zmenku možno vystaviť:

- na videnie,
- na určitý čas po videní,
- na určitý čas po dáte vystavenia,
- na určitý deň.

(2) Zmenky s iným časom sročnosti alebo s postupnou sročnosťou sú neplatné.

Súd dospel k záveru, že predložená zmenka žalobcom mala náležitosti podľa § 33 ods. 1 zákona 191/1950 Sb.

Žalobca v tomto konaní nenavrhol vydať zmenkový platobný rozkaz, ale navrhol vydať rozsudok podľa nariadenia ES č. 861/2007 a preto bol povinný okrem zmenky predložiť aj iné listiny preukazujúce oprávnenosť vymáhanej pohľadávky. Nepostačovalo predložiť iba originál zmenky, nakoľko toto konanie nie je konaním podľa zákona č. 191/1950 Zb. Žalobca nenavrhol vydať zmenkový platobný rozkaz, ale rozsudok a preto súd v tomto konaní nemohol vychádzať len zo zmenky ako jediného listinného dôkazu svedčiaceho o oprávnenosti uplatnenej pohľadávky.

Súd zároveň posúdil uplatnený nárok aj v súvislosti s právnou úpravou viažucou sa na ochranu spotrebiteľa z dôvodu, že predložená zmenka bola vystavená ako súčasť zmluvy o úvere uzavretou medzi právny predchodcom žalobcu a žalovaným.

Súd v konaniach o právach z indosovanej zmenky v zásade neskúma kauzu pôvodného právneho vzťahu, z ktorého zmenka vznikla (najmä § 495 Občianskeho zákonníka a § 17 zákona 191/1950 Sb.). Právna konštrukcia indosácie zmenky s využitím tretej osoby (indosatára) umožňuje od žalovaného ako spotrebiteľa vymôcť jednak plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky a jednak plnenie úrokov a poplatkov v rozpore s povinnosťou poskytovateľa úveru uvádzať v zmluvách ročnú úrokovú sadzbu a RPMN.

Právny inštitút zmenky je síce založený na prísnej formálnosti zmenkových vzťahov, avšak táto formálnosť samotná by nemala vychyľovať práva zo zmenkového vzťahu v prospech jednej zo zúčastnených strán. Zmenkový dlžník a zmenkový veriteľ sú formálne v právne rovnocennom postavení, avšak faktická situácia môže byť odlišná. Navyše dochádza k situácii, že zmenka je využívaná vo vzťahu k tým subjektom, od ktorých nie je možné očakávať hlbšie právne povedomie (spotrebiteľ), čo pre nich môže mať celkom fatálne dôsledky v podobe vzniku dlhovej špirály (IV. ÚS 457/10 Ústavného súdu CZ).

Nie je možné totiž prehliadať možné zneužitie zmenkového inštitútu v neprospech jednej zmluvnej strany. Keďže zmenka bola vystavená žalovaným v súvislosti s uzavretou spotrebiteľskou zmluvou o úvere, súd ex offo preskúmal zmluvné podmienky a dospel k záveru, že v oboznamovanej zmluve sa jedná o neprijateľné zmluvné podmienky v časti vyplňacieho práva zmenky a preto bez platnej dohody o vyplňacom práve nemôže byť platná zmenka.

V slovenskom právnom poriadku platí ustanovenie § 5b zákona 250/2007 Z.z., ktoré ukladá orgánu rozhodujúcemu o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy prihliadať aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Súd navyše zdôrazňuje, že od 23.12.2015 je účinný zákon č. 438/2015 Z.z., ktorým sa zmenil a doplnil aj zákon č. 191/1950 Sb. v znení neskorších predpisov a podľa § 17 ods. 2 zákona 191/1950 Sb. v konaní, v ktorom sa uplatňuje alebo vymáha nárok zo zmenky, sa z úradnej povinnosti prihliada na skutočnosti odôvodňujúce námietky podľa odseku 1, ktoré by ten, kto je žalovaný zo zmenky, mohol uplatniť, ak jeho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou.

V prípade spotrebiteľských zmeniek, o ktorú sa jedná aj v prejednávanej veci, je povinnosťou súdu ex offo prihliadať na námietky, ktoré by mohol vzniesť spotrebiteľ, a to aj v prípade, že sa ich sám nedovoľáva. Táto povinnosť súdu je zákonom upravená a vyššie citované ustanovenie má procesnoprávny charakter, nakoľko upravuje procesnú činnosť súdu a vzťahuje sa aj na konania začaté na súde pred účinnosťou novely č. 438/2015 Z.z.

Súd v danom prípade postupoval podľa Občianskeho súdneho poriadku, Občianskeho zákonníka a z. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, v súlade so Smernicou Rady 93/13/EHS z 05. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, smernicou 2008/48/EHS o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, smernicou 2005/29/ES o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu.

Podľa čl. 2 písm. a) smernice 93/13/EHS na účely tejto smernice "nekalé podmienky" znamenajú zmluvné podmienky definované v článku 3.

Podľa čl. 3 ods. 1 a 2 smernice 93/13/EHS zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu.

Podľa § 121 Občianskeho súdneho poriadku netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti, ako aj právne predpisy uverejnené alebo oznámené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky a právne záväzné akty, ktoré boli uverejnené v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev a v Úradnom vestníku Európskej únie.

Podľa § 52 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v platnom znení ku dňu uzavretia zmluvy:

(1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

(2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1, 2, 4 písm. k) a 5 Občianskeho zákonníka v platnom znení ku dňu uzavretia zmluvy:

(1) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

(2) Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

(4) Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

(5) Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v platnom znení ku dňu uzavretia zmluvy:

(1) Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

(2) V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 4 ods. 6 z. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v platnom znení ku dňu uzavretia zmluvy v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. 8) Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Podľa § 37 ods. 1 právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa priech dobrým mravom.

Súd mal za to, že zmenka slúži ako zabezpečovací právny prostriedok zo spotrebiteľského vzťahu, pričom v rozsudku Európskeho súdneho dvora sp.zn. C - 419/2011 zo 14. 03. 2013 (Česká sporiteľňa a.s. proti Geraldovi Feichterovi) samotný Európsky súdny dvor v konaní pri uplatnení práva zo zmenky z úradnej moci skúmal postavenie žalovaného ako spotrebiteľa. Podľa záverov tohto rozhodnutia napriek tomu, že v danom prípade sa jedná o vzťah uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera, je povinnosťou súdu skúmať postavenie žalovaného ako spotrebiteľa.

Dohoda o vyplnení zmenky je obsiahnutá vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, teda jej obsah a ani konkrétne znenie nebolo so spotrebiteľom individuálne dohodnuté. Samotné dojednanie v čl. 17 VOP, podľa ktorého „zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky“, je v priamom rozpore s ustanovením § 4 ods. 6 z. č. 258/2001 Z. z. V zmysle zmenky sa zmenková suma úročí zmenkovým úrokom 0,25 % denne odo dňa, kedy sa stal v zmysle čl. 4 všeobecných podmienok poskytnutia úveru splatný celý dlh. K samotnému vyplneniu zmenky teda veriteľ ako remitent pristúpil až v príčinnej súvislosti so zosplatnením celého dlhu, pričom k zosplatneniu dlhu došlo z dôvodu neplnenia zmluvných záväzkov zo strany spotrebiteľa. Dojednanie dohody o vyplnení zmenky súd považuje za podmienku, ktorá je v zmysle čl. 2 písm. a) v spojení s ustanovením prílohy ods. 1 písm. e) smernice 93/13/EHS výslovne nekalá, nakoľko ide o podmienku, ktorej účinkom a dôsledkom by bolo priznanie za neplnenie záväzku zo strany spotrebiteľa neprimerane vysokého príslušenstva pohľadávky - zmenkový úrok 0,25 % denne.

Zmluvné dojednanie - dohodu o vyplnení zmenky súd považuje za také dojednanie, ktoré umožňuje v rozpore s ustanovením § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka požadovať od spotrebiteľa neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku. Takéto zmluvné dojednanie predstavuje neprijateľnú podmienku uvedenú v spotrebiteľskej zmluve. Podľa § 54 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Sadzba zmenkového úroku 0,25 % denne predstavuje 91,25 % ročne, čo je podľa názoru súdu v rozpore s dobrými mravmi. Svojou podstatou ide teda o sankčné plnenie, k plynutiu ktorého dochádza výlučne na základe (následkom) porušenia zmluvných povinností zo strany dlžníka. Podľa právnej úpravy účinnej v SR od 15.01.2009, konkrétne ustanovenia § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka platí, že ak záväzok vznikol zo spotrebiteľskej zmluvy a dlžníkom je spotrebiteľ, možno dohodnúť úroky z omeškania najviac do výšky ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva, t.j. zákonnej výšky úrokov z omeškania stanovenej nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z. Z uvedeného vyplýva, že pri vystavení neúplnej zmenky s úrokom 0,25 % denne, ide o obchádzanie uvedeného zákonného ustanovenia so zámerom získať v prípade porušenia zmluvných povinností dlžníka sankčné plnenie v neprimeranej výške.

Súd dospel k záveru, že dohoda o vyplnení zmenky, obsiahnutá vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, je právnym úkonom obchádzajúcim zákon, ktorý je v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatný a preto sankčný úrok vpísaný v zmenke vo výške 0,25 % denne spôsobuje neplatnosť zmenky.

Súd zistil, že vyššie oboznamovaná úverová zmluva neobsahuje zákonné náležitosti v zmysle § 4 ods. 2 písm. h), i), j), k) zákona č. 258/2001 Z.z. V zmluve totiž absentuje ročná úroková sadzba a RPMN, priemerná hodnota RPMN a rozpis splátok a preto v súlade s § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z. sa považuje úver za bezúročný a bez poplatkov. Z toho vyplýva, že spoločnosť Pohotovosť s.r.o. Bratislava mala nárok na vrátenie úveru vo výške 350,00 € a nie sumy 696,00 €. Preto nemohla byť ani uvedená správna dlžná suma na zmenke vo výške 536,00 €. Navyiac zmenka je v rozpore s § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z., nakoľko príslušenstvo v zmenkovej sume môže byť vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru a teda maximálna výška zmenkovej sumy môže byť v sume 455,00 €, pričom v zmenke je až 536,00 €. Preto je takáto zmenka neprípustná a veriteľ ju nesmie prijať.

Súd poukazuje aj na spoločné stanovisko občianskoprávneho kolégia a obchodného kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 93 uverejnené v Zbierke stanovísk 8/2015, podľa ktorého:

I. Ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že: 1. pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ; 2. pokiaľ súd nevzhliadne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúc ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

II. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

III. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.

Aj z vyššie uvedených dôvodov bolo potrebné žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

Výrok o čiastočnom zastavení konania o zmenkovom úroku sa opiera o ustanovenie § 96 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

Výrok o trovách konania sa opiera o ustanovenie § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Neúspešnému žalobcovi nevzniklo právo na náhradu trov tohto konania a úspešný žalovaný si trovy konania neuplatnil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Košiciach prostredníctvom tunajšieho súdu.

Podľa ust. § 205 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, možno odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, odôvodniť len tým, že: a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a Občianskeho súdneho poriadku), f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 42 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci.